

Слабкий Г.О., ВасиLINEць М.М.

Slabkiy H.O., Vasylynets M.M.

До надання реконструктивної хірургічної допомоги при ураженнях великих суглобів в КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради

To the provision of reconstructive surgical care for lesions of large joints in the Transcarpathian Regional Clinical Hospital named after Andriy Novak of the Transcarpathian Regional Council

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, УкраїнаState University "Uzhhorod National University",
Uzhhorod, Ukraineg.slabkiy@ukr.net

Вступ

Дегенеративно-дистрофічні захворювання суглобів характеризуються розвитком деформації суглобів, больовим синдромом, втратою функціональної активності, розвитком вторинного запального процесу та зниженням якості життя хворих [1 ;2]. Ефективність результатів лікування дегенеративно-дистрофічних захворювань суглобів забезпечується використанням реконструктивної хірургічної допомоги населенню, що дає змогу усунути численні деформації та відновити опорно-рухову функцію суглобів, відновити функціональну активність хворого та його працездатність [3; 4].

Методом вибору реконструктивної хірургічної допомоги за наявності дегенеративно-дистрофічних захворювань суглобів є ендопротезування [5].

Метою дослідження є вивчити ресурси КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради для надання реконструктивної хірургічної допомоги населенню в разі наявності захворювань і уражень великих суглобів, основні показники надання відповідної спеціалізованої медичної допомоги.

Об'єкт і методи дослідження

Матеріали: статистичні звіти відділення травматології та ортопедії КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради за 2018–2022 рр. **Методи:** бібліосемантичний, медико-статистичний, структурно-логічного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення

На початку дослідження була вивчена та проаналізована ресурсна база КНП «Закарпатська обласна

клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради для надання реконструктивної хірургічної допомоги населенню за наявності захворювань і уражень великих суглобів. Отримані результати представлено в табл. 1.

Лікарня має достатню ресурсну базу для надання спеціалізованої реконструктивної хірургічної допомоги населенню в разі уражень великих суглобів, яка полягає в достатньому госпітальному ліжковому фонді та високоспеціалізованих лікарях ортопедів-травматологів. Окрім того, лікарня має потужну діагностичну базу: променевої, функціональної та лабораторної діагностики.

Далі вивчалось питання щодо потреби в оперативних втручаннях з ендопротезування кульшових і колінних суглобів. Потреба визначалась серед тих пацієнтів, які звернулися по медичну допомогу до лікарні. Отримані дані наведено в табл. 2.

Аналіз наведених в табл. 2 даних вказує на зростання потреби в реконструктивній хірургічній допомозі населенню в разі наявності уражень великих суглобів, яка на рівні лікарні у 2022 р. становила 408 операцій з ендопротезування кульшових суглобів і 135 операцій з ендопротезування колінних суглобів.

Наступним кроком дослідження було вивчення кількості проведених оперативних втручань із реконструктивної хірургічної допомоги, зокрема й у плановому й ургентному порядку. Отримані результати наведено в табл. 3.

Аналіз наведених у табл. 3 результатів дослідження вказує на зростання за роки дослідження кількості проведених оперативних втручань з ендопротезування кульшових суглобів і колінних суглобів. У 2022 р. частка оперативних втручань в разі захворювань і уражень кульшових суглобів становила 61,3%, а в разі захворювань і уражень колінних суглобів – 23,7%. Основну частину становили планові оперативні втручання.

Таблиця 1

Ресурсна база КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради для надання реконструктивної хірургічної допомоги населенню в разі наявності уражень великих суглобів

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Кількість стаціонарних травматологічних ліжок для реконструктивної хірургії	27	27	27	27	27
Штатні посади лікарів ортопедів-травматологів	4	4	4	4	4
Укомплектованість штатних посад, %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Кількість фізичних осіб	5	5	5	5	5
Кваліфікація лікарів					
Вища атестаційна категорія				2	40,0%
Перша атестаційна категорія				2	40,0%
Друга атестаційна категорія				1	20,0%

Таблиця 2

Потреба в оперативних втручаннях

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Ендопротезування кульшових суглобів	300	300	350	400	408
Ендопротезування колінних суглобів	40	52	35	75	135

Таблиця 3

Проведено оперативних втручань

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Ендопротезування кульшових суглобів	150	150	150	262	250
Частка від потреби, %	50,0	50,0	42,9	65,5	61,3
Планові	135	143	142	256	243
Ургентні	15	7	8	6	7
Ендопротезування колінних суглобів	12	22	27	29	32
Частка від потреби, %	30,0	42,3	77,1	38,7	23,7
Планові	9	18	22	29	30
Ургентні	33	4	5	–	2

З метою встановлення рівня доступності реконструктивної хірургічної допомоги пацієнтам із захворюваннями й ураженнями великих суглобів для населення, яке проживає на різних адміністративних територіях області, було досліджено розподіл прооперованих у плановому порядку пацієнтів за місцем їх проживання: м. Ужгород, інші міста області, сільські жителі.

Отримані результати наведено в таблицях 4 та 5.

Аналіз наведених в табл. 4 даних вказує на таку частку прооперованих планово за оперативних втручань щодо колінного суглоба за місцем проживання: м. Ужгород – 40,1%, інші міста області – 33,3%, сільські жителі – 26,6%.

Аналіз даних, що наведені в табл. 5, вказує на таку частку прооперованих планово за оперативних

Таблиця 4

Категорії прооперованих планово за оперативних втручань на колінному суглобі, за місцем проживання

Заклад охорони здоров'я	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Обласна клінічна лікарня										
Прооперовано всього	9	100,0	18	100,0	22	100,0	29	100,0	30	100,0
Жителі міста Ужгорода	2	22,2	6	33,4	10	45,5	11	37,9	12	40,1
Жителі інших міст області	5	55,6	7	38,8	9	40,9	11	37,9	10	33,3
Сільські жителі	2	22,2	5	27,8	3	13,6	7	24,2	8	26,6

Таблиця 5

**Категорії прооперованих планово за оперативних втручань на кульшовому суглобі,
за місцем проживання**

Заклад охорони здоров'я	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Обласна клінічна лікарня										
Прооперовано всього	135	100,0	143	100,0	142	100,0	256	100,0	243	100,0
Жителі міста Ужгорода	32	23,7	42	29,3	48	33,9	53	20,8	78	32,1
Жителі інших міст області	69	51,2	48	33,5	50	35,2	125	48,8	77	31,7
Сільські жителі	34	25,1	53	37,2	44	30,9	78	30,4	88	36,2

втручань на кульшовому суглобі за місцем проживання: м. Ужгород – 32,1%, інші міста області – 31,7%, сільські жителі – 36,2%.

Результати дослідження середніх термінів перебування у стаціонарі за оперативних втручань щодо великих суглобів наведено в табл. 6.

Аналіз наведених в табл. 6 даних вказує на короткі терміни доопераційного перебування пацієнтів у стаціонарі, що доводить високий рівень їх підготовки на догоспітальному етапі. Післяопераційні терміни перебування пацієнтів є теж короткими, що потребує

організації системи реабілітації пацієнтів на післягоспітальному етапі.

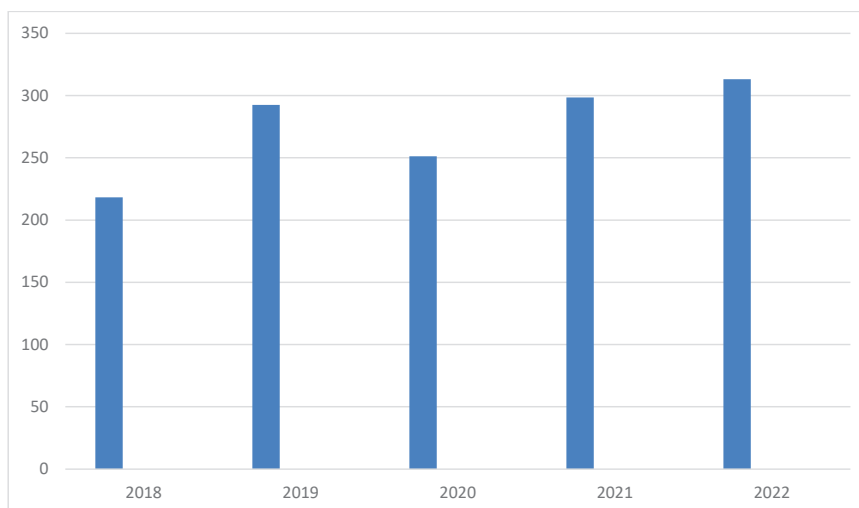
Далі вивчалися й аналізувалися дані про роботу спеціалізованих госпітальних ліжок. Отримані результати наведено на рис. 1.

Наведені на рисунку результати дослідження вказують на те, що стаціонарні травматологічні ліжка для реконструктивної хірургії використовуються нерационально. За період дослідження робота ліжка збільшилась на 84,9 дня на рік і у 2022 р. становила 303,1 дня.

Таблиця 6

Середні терміни перебування у стаціонарі за оперативних втручань на суглобах, ліжко-дні

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
<i>Ендопротезування кульшових суглобів</i>					
До операції	2,1	2,1	2,0	2,0	2,1
Після операції	3,1	3,2	4,0	4,1	3,9
<i>Ендопротезування колінних суглобів</i>					
До операції	1,5	1,5	1,5	2,0	2,0
Після операції	4,0	4,1	3,8	3,9	3,9

2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
218,2	292,5	251,2	298,4	303,1

**Рис. 1. Робота стаціонарних травматологічних ліжок
для реконструктивної хірургії, днів на рік**

Перспективи подальших досліджень

Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням рівня забезпечення населення Закарпатської області реконструктивною хірургічною допомогою в разі ураження великих суглобів.

Висновки

Закарпатська обласна клінічна лікарня імені А. Новака має ресурсну базу і досвід для забезпечення населення із захворюваннями великих суглобів реконструктивною хірургічною допомогою, які використовуються не досить раціонально й ефективно.

Література

1. Гайко ГВ. Остеоартроз – медико-соціальна проблема та шляхи її вирішення. Вісник ортопедії, травматології та протезування. 2003; 4: 5–8.
2. Герцен ГІ, Остапчук МП, Буштрук АМ. Деформівний артроз великих суглобів. Український медичний часопис. IX/X 2003; 5 (37): 55–60.
3. Radmer S, Andresen R, Sparmann M. Totalendoprothetischer Kniegelenkersatz mit dem rotating hinge knee bei Patienten mit rheumatoider Arthritis. Akt Rheumatol. 2007; 32: 34–39.
4. Шманько ВВ, Русин БР, Мерецький ВМ. та ін. Клінічна ефективність і безпека застосування етапної терапії у пацієнтів із хронічним суглобовим синдромом при остеоартрозі та ревматоїдному артриті. Ліки України – плюс. 2012; 3: 41–43.
5. Atsushi K, Yoshito E, Masami T. Survival after total joint arthroplasty in patients with rheumatoid arthritis. Comparison of the postoperative life expectancies and survival by initial operative years: 1970s and 1980s group versus 1990s group. Modern Rheumatology. 2004; 14 (6): 466–469.

References

1. Gaiko GV. Osteoarthritis – a medical and social problem and ways to solve it. Bulletin of Orthopedics, Traumatology, and Prosthetics. 2003; 4: 5–8 [In Ukrainian].
2. Hertsen GI, Ostapchuk MP, Bushtruk AM. Deforming arthrosis of large joints. Ukrainian Medical Journal. 2003; 5 (37): 55–60 [In Ukrainian].
3. Radmer S, Andresen R, Sparmann M. Total endoprosthesis knee joint replacement with a rotating hinge knee in patients with rheumatoid arthritis. Akt Rheumatol. 2007; 32: 34–39.
4. Shmanko VV, Rusin BR, Meretsky VM, et al. Clinical effectiveness and safety of staged therapy in patients with chronic joint syndrome in osteoarthritis and rheumatoid arthritis. Drugs of Ukraine Plus. 2012; 3: 41–43 [In Ukrainian].
5. Atsushi K, Yoshito E, Masami T. Survival after total joint arthroplasty in patients with rheumatoid arthritis. Comparison of the postoperative life expectancies and survival by initial operative years: 1970s and 1980s group versus 1990s group. Modern Rheumatology. 2004; 14 (6): 466–469.

Мета: дослідити ресурси КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради для надання реконструктивної хірургічної допомоги населенню в разі захворювань і уражень великих суглобів, основні показники надання відповідної спеціалізованої медичної допомоги.

Матеріали та методи. *Матеріали:* статистичні звіти відділення травматології та ортопедії КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака» Закарпатської обласної ради за 2018–2022 роки. *Методи:* бібліосемантичний, медико-статистичний, структурно-логічного аналізу.

Результати. Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака у своєму складі має 27 спеціалізованих госпітальних ліжок для надання реконструктивної хірургічної допомоги населенню із захворюваннями й ураженнями великих суглобів. Дану медичну допомогу надають 5 висококваліфікованих лікарів ортопедів-травматологів. Щорічно ендопротезування кульшових суглобів проводиться до 250 пацієнтам, 97% є плановими хірургічними втручаннями. Ендопротезування колінних суглобів проводиться до 32 пацієнтам, 94% є плановими хірургічними втручаннями. Хірургічним лікуванням охоплено до 60% із числа тих, хто його потребує. Спеціалізоване госпітальне ліжко працює в межах 300 днів на рік.

Висновки. Закарпатська обласна клінічна лікарня імені А. Новака має ресурсну базу і досвід для забезпечення населення із захворюваннями великих суглобів реконструктивною хірургічною допомогою, які використовуються не досить раціонально й ефективно.

Ключові слова: великі суглоби, захворювання, реконструктивна хірургічна допомога, ресурси, показники, Закарпатська обласна клінічна лікарня.

Purpose: to study the resources of the Transcarpathian Regional Clinical Hospital named after Andriy Novak of the Transcarpathian Regional Council for the provision of reconstructive surgical care to the population with diseases and lesions of large joints and the main indicators of the provision of appropriate specialized medical care.

Materials and methods. *Materials:* statistical reports of the Department of Traumatology and Orthopedics of the Transcarpathian Regional Clinical Hospital named after Andriy Novak of the Transcarpathian Regional Council for 2018–2022. *Methods:* bibliosemantic, medico-statistical, of structural-and-logical analysis.

Results. Transcarpathian Regional Clinical Hospital named after Andriy Novak has 27 specialized hospital beds to provide reconstructive surgical care to the population with diseases and lesions of large joints. This kind of medical care is provided by 5 highly qualified orthopedic traumatologists. Every year, hip arthroplasty is performed on up to 250 patients, of which 97% are elective surgical

interventions. Knee arthroplasty is performed on up to 32 patients, of which 94% are elective surgical interventions. Surgical treatment covers up to 60% of those who need it. A specialized hospital bed operates within 300 days a year.

Conclusions. Transcarpathian Regional Clinical Hospital named after A. Novak has a resource base and experience to provide the population with diseases of large joints with reconstructive surgical care, which are not used rationally and efficiently enough.

Key words: large joints, diseases, reconstructive surgical care, resources, indicators, Transcarpathian Regional Clinical Hospital.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflict of interest: absent.

Відомості про авторів

Слабкий Геннадій Олексійович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри громадського здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000.

g.slabkiy@ukr.net, ORCID ID 0000-0003-2308-7869

Василинець Михайло Михайлович – кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургічних дисциплін факультету післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000.

vasilinecmikhail@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-4687-1472

Стаття надійшла до редакції 29.07.2024

Дата першого рішення 05.08.2024

Стаття подана до друку 12.09.2024